

Наврӯзи Ачам, ту чашни миллат ҳастӣ, Ту рамзи салоҳу сулҳу Ваҳдат ҳастӣ!

МАЪРИФАТ, АДОЛАТ, САДОҚАТ, ҚОНУНИЯТ

№3 (67),
МАРТИ СОЛИ 2021
www.avkd.tj
avkdtj@mail.tj

НАБЗИ МИЛЛИТСИЯ

НАШРИЯИ АКАДЕМИЯИ ВАЗОРАТИ КОРҶОИ ДОХИЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Имрӯз мо бо ифтихору шодмонӣ эълон медорем, ки Наврӯзи даврони Истиқлол паёмовару оғозгари рӯзгори шоду хуррам, навиди бахту саодат ва фардои дурахшони кишвари мост.

Муҳимтар аз ҳама, расму ойин ва суннатҳои наврӯзӣ дар вучуди ҳеш падидаҳои барҷастаи инсонгароӣ ва маънавиёти баландро ҷой додаанд, ки шинохти ҳақиқати онҳо ба ҳудогоҳии маънавӣ ва худшиносии миллӣ, инчунин, ташаккули фарҳанги ахлоқии ҷомеа мусоидат мекунад.

Яке аз анъанаҳои пураарзиши наврӯзӣ ин аст, ки мардум макони зист, ашӯи рӯзгор ва сару либоси ҳешро тозаву озода мегардонанд, ҳамчунин, ботину зоҳири худро аз кинаву адоват, хушунату бадбинӣ пок месозанд ва ҳамдигарро бо чеҳраи шоду оғӯши кушода қабул мекунанд.

Дар кишвари соҳибистиқлоли мо солҳои охир ба истиқболи ин чашни фархунда баробари иҷрои суннатҳои он, инчунин, вусъат додани корҳои со-

зандаву ободгарона, сохтмони иншооти гуногун, аз ҷумла муассисаҳои иҷтимоӣ - мактабу кӯдакистонҳои онҳо, марказҳои саломативу бунгоҳҳои тиббӣ, бунёди боғҳо, корхонаҳои истеҳсоливу роҳҳо ва мавриди баҳрабардорӣ қарор додани онҳо ба ҳукми анъана даромадааст.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат,
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон
муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон

Чамъбасти озмуни "Курсанти беҳтарини самти ФОҚ"

Дар асоси дастури супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон оид ба ташкил ва гузаронидани озмуни "Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст", "Тоҷикистон - Ватани азизиман", "Илм - фурӯғи маърифат", ки

аз Паёми навбатӣ ба Маҷлиси Олӣ бармеоянд, ҳамчунин дастури Вазири қорҳои дохилӣ генерал-полковники милитсия Раҳимзода Рамазон Ҳамро оид ба эълон намудани соли хониши 2020-2021 "Солҳои омӯзиши фанни ФОҚ", бо ташаббуси сардори Академия генерал-майори милитсия Шариф-

зода Файзали Раҳмоналӣ озмуни "Курсанти беҳтарини самти фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ" гузаронида шуд.

Дарозмун шумораи зиёди курсантони курсҳои ҷорум ва панҷуми факултетҳои Академия фаёлона ширкат намуда, ғолибони ҷойҳои ифтихорӣ бо фармоиши Вазири қорҳои дохилӣ бо маблағҳои пулӣ

ҳавасманд гардонида шуданд.

Боиси тазаккур аст, ки бо дастури Вазири қорҳои дохилӣ ва роҳбарияти Академия баҳри баланд бардоштани савияи дониши курсантон пайваста ҷорабиниҳои зиёд гузаронида мешаванд, ки натиҷаҳои самарабахш медиҳанд.

Бо фармоиши Раёсати қор бо ҷавонон ва варзиши шаҳри Душанбе аз 10-уми март соли 2021, ба муовини сардори воҳиди таълимӣ-низоми факултети №2 капитани милитсия Ҳалимзода Н.М., курсантони курси 4-уми факултети №2 сержанти милитсия Иброҳимов И.А. ва сержанти хурди милитсия Усмонзода Ҷ.Б. унвони фахрии устои варзиш оид ба футбол дода шуд.

Маросими тантанавӣ оид ба супоридани ин унвонҳо ба номбурдагон бо иштироки сардори Академия, номзади илмҳои ҳуқуқ, дотсент, генерал-майори милитсия Шарифзода Файзали Раҳмоналӣ дар сахни бинои ин муассисаи таҳсилоти олии касбӣ баргузор гардид.

Роҳбарият ва ҳайати шахсии Академия онҳоро самимона табрик гуфта, дар остонаи ҷашни Наврӯзи байналмилалӣ ва 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба онҳо дастовардҳои нави варзишӣ таманно намуданд.

У. Олим,
С. Сафарзода

Муаррифи устодони варзиш дар Академия

Воҳӯрӣ бо узви Кумитаи Маҷлиси намояндагон

Чанде пеш дар Академия воҳӯрии узви Кумитаи қонунгузорӣ ва хифзи ҳуқуқи Маҷлиси намо-

яндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҷабзода Равшан Муҳитдин бо ҳайати роҳбарият, омӯзгорон ва курсантони ин муассисаи таҳсилоти олии касбӣ баргузор гардид.

Воҳӯро муовини сардори Академия оид ба илм полковники милитсия Саидзода Зикрулло Алӣ оғоз намуда, номзади илми ҳуқуқ, дотсент, узви Кумитаи қонунгузорӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олӣ Раҷабзода Равшан Муҳитдин суҳбатро оид ба шарҳи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи уҳдадорӣ умумии ҷарбӣ ва хизмати ҷарбӣ" идома дод.

Р. Раҷабзода оид ба фаъолияти касбии Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олӣ маълумоти мухта-

сар дода, сипас ба шарҳи қонуни зикргардида пардохт.

Дар рафти суҳбат ӯ ба нуктаҳои асосии Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи уҳдадорӣ умумии ҷарбӣ ва хизмати ҷарбӣ" ва аҳамияти он таваҷҷуҳи хосса зоҳир намуд. Дар рафти воҳӯрӣ Р. Раҷабзода ба саволҳои зиёди иштирокчиён ҷавобҳои қаноатбахш дода, бори дигар аҳамияти қабули қонуни зикргардида дар мустаҳкам намудани иқтидори муҳофизатии Ҷумҳурии Тоҷикистон таъкид намуд.

Дар фарҷоми воҳӯрӣ муовини сардори Академия З. Саидзода аз номи роҳбарияти ин муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ба Раҷабзода Равшан Муҳитдин барои чунин воҳӯрии судманд ва дорони аҳамияти тарбиявӣ ватандӯстӣ изхори сипос намуд.

Б. Асламов,
Ш. Убайдуллоев

Бархез ҷаҳон, ки Наврӯз омад!

23-юми феввали соли 2010 таҳти унвони "Фарҳанги ҷаҳон" дар 64-умин иҷлосияи Ассамблеяи генералии Созмони Миллали Муттаҳид дар мавзӯи "Рӯзи байналмилалӣ Наврӯз" Қатъномаи ин созмони бонуфуз бо аксарияти овозҳо қабул гардида, Наврӯз ба феҳристи ёдгориҳои ғайримоддӣ ҷаҳонӣ ворид карда шуд, ки дар он саҳми давлати Тоҷикистон бо сарвари Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон хеле назаррас аст.

Тибқи қатъномаи зикршуда, Ассамблеяи генералии СММ 21-уми мартро ҳамчун Рӯзи байналмилалӣ Наврӯз дар саросари ҷаҳон эътироф намуда, ҷаҳду талоши ҳамаи он давлатҳоеро, ки дар ҳудуди онҳо Наврӯз ҷашн гирифта мешавад, ҳамзамон аз давлатҳои дигари аъзои Созмон даъват ба амал овард, ки дар бораи Наврӯз иттилоӣ бештар мунташир намуда, дар сурати ба миён омадани зарурат бобати таҷлили он чораҳои тадбирҳои андешанд.

Зиёда аз он, СММ чихати иштирок дар чорабиниҳои вобаста ба таҷлили Иди Наврӯз дар давлатҳои аъзои Созмон ба мусассасаҳои дахлдори худ, аз ҷумла оид ба маорифи маориф, илм ва фарҳанг (ЮНЕСКО), созмонҳои дигари байналмилалӣ, инчунин

давлатҳои манфиатдор пешниҳоди мушаххас намуда, муҳимияти ин ҷашнвораро зикр кард. Зеро Рӯзи байналмилалӣ Наврӯз эътироф гардидани санаи 21-уми март дар равиҷи муносибатҳои фарҳангӣ, ҳуқуқӣ ва сиёсӣ миллатҳо, эҳтирому арҷгузорӣ ба ҳамдигар, ваҳдат, сулҳу субот ва созгорӣ халқу миллатҳои гуногуни дунё сарфи назар аз кавму наҷод, забону эътиқод ва тафаккур нақши арзандаю муассир гузошта метавонад.

Ба сифати ҷашни ҷаҳонӣ пазируфтани Иди Наврӯз аз бузургии шахомат, решаҳои амиқи фарҳангӣ таърихӣ ва ҳуқуқию иҷтимоӣ доштани он шаҳодат дода, далели эътирофи тамаддуни ориёнаҷодон, аз ҷумла тоҷикон мебошад.

Наврӯз иди хеле қадимаи тоҷикон буда, таърихи пайдоиши он беш аз шаш ҳазор солро дар бар мегирад.

Дар ин муддати дарози таърихӣ ин иди бузурги аҷдодиамон дар радиҳои дигар халқу миллатҳои ориёнаҷод борҳо ба муқобилиятҳои аҷнабиёну бадхоҳон дучор омада, гирдобу ҳаводис ва тазодҳои муҳталифи давру замонҳои гуногунро пушти сар намудааст.

*А. Хонкилдиев,
сардори кабинети кафедраи таърихи ибтидоӣ
ва таҷлили ихтисоси факултети №4,
сержантӣ калони милитсия*

Матбуот - инъикосгари ҳаёти ҷомеа

Инқишоф ва рушди ҳаёти ҷамъияти ҳар як давлату миллатро бидуни матбуоти даврӣ тасаввур кардан ғайриимкон аст. Матбуот - инъикосгари ҳаёти ҷамъиятӣ, сиёсӣ, иқтисодӣ, фарҳангӣ ва варзишии ҷомеа мебошад. Бо ташаббуси ҷадидони Бухоро аввалин рӯзномаи форсии тоҷикӣ "Бухорон Шариф" 11-уми март соли 1912 дар матбааи хусусии тоҷири яҳудитабор Л. Н. Левин, воқеъ дар шаҳраки Когони аморати Бухоро нашр гардид. Рӯзнома дар матбааи Когон бо ташаббуси равшанфикрони машҳури тоҷик - тоҷир ва миллионери Бухоро Мирзо Муҳиддин Мансуров (Мансурзода) (1862-1934) ва шоир, сайёҳ, ҳақим, публицисти бухороӣ Мирзо Сиҷроҷи Ҳақим (1877-1914) ҷоп шуда буд. Муҳаррири рӯзнома ба уҳдаи яке аз донишмандони забону адабиёти форсии тоҷикӣ, адиб ва журналисти маъруф Мирзо Ҷалол Юсуфзода (1862-1931), ки ўро аз Боку ба Бухоро даъват карда буданд, гузошта шуда буд.

Матбуоти тоҷик роҳи тӯлоии таърихиру паси сар намуда, дар барқарорсозии Ҳукумати Шӯравӣ, солҳои Ҷанги бузурги ватании 1941-1945, солҳои барқарорсозии хоҷагии халқ, рушди Ҷумҳурии Шӯравии Сотсиалистии Тоҷикистон, давраи бозсозӣ (1985-1990) ва ниҳоят давраи ба даст овардани Истиклолияти давлатӣ нақши муҳимро иҷро кардааст.

Бахусус, дар давраи Истиклолияти давлатӣ бо ташаббус ва ибтикори Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳ-

мон воситаҳои ахбори омма хеле рушд намуданд. Аз соли 1959 инҷониб боз Иттифоқи журналистони Тоҷикистон амал намуда, Ассотсиатсияи воситаҳои мустақили омма, Академияи воситаҳои ахбори омма маҳз дар давраи Истиклолият таъсис дода шуд. Ҳоло дар ҷумҳурӣ беш аз 300 нашрияи даврӣ, зиёда аз 200 сомонии иттилоотӣ, 3 шабакаи радиои давлатӣ ва теъдоди зиёди телевизионҳои фаъолият менамоянд. Аз ҷумла, айни замон дар ҷумҳурӣ зиёда аз 90 телевизиону радиои давлативу хусусӣ ва студияҳои истеҳсоли маҳсулоти аудиовизуалӣ фаъолият доранд. Аз ин шумо-

ра 13 телевизиони давлатӣ, 10 радиои давлатӣ, 33 телевизиони хусусӣ, 22 радиои хусусӣ ва 12 студияи истеҳсоли маҳсулоти аудиовизуалӣ мебошанд.

Дар аввали соли 2020 фарогирии аҳоли бо барномаҳои шабакаҳои давлатии телевизионӣ дар паҳши рақамӣ 65,8 фоизро ташкил медед, то охири соли 2020 ин нишондиҳанда ба 72 фоиз расонида шуд. Фоизи фарогирии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо барномаҳои шабакаҳои телевизион ва радиои давлатӣ дар паҳши заминии ғайриодӣ (аналогӣ) чунин аст: "Телевизиони Тоҷикистон" - 99,72%, "Телевизиони Сафина" - 92,70%, "Баҳорис-

тон" - 89,01% ва "Ҷаҳоннамо" - 78,96%. Фоизи фарогирии аҳоли бо барномаҳои давлатии радио дар мавҷи FM - "Радиои Тоҷикистон" - 88,60%, "Овози тоҷик" - 57,90%, "Садои Душанбе" - 65,80% ва "Фарҳанг" - 59,87% мебошад.

Дар Вазорати корҳои дохилӣ низ бо ташаббуси Вазири корҳои дохилӣ генерал-полковники милитсия Раҳимзода Рамазон Ҷамро ба рушди матбуот аҳамияти хосса дода мешавад. Дар ВКД - Маркази матбуот, Сомони расмӣ бо 3 забон, студияи телевизионӣ, Ҳафтаномаи ҳуқуқӣ, сиёсӣ ва иҷтимоӣ "Қонун ва ҷомеа", маҷаллаи байнидавлатии "Нар-

кофрон" амал менамоянд. Марказҳои соҳавии матбуот дар ҳамаи Раёсатҳои ВКД таъсис дода шуда, дар Академияи ВКД нашрияи "Набзи милитсия" нашр мегардад, ки ҳаёти курсантону омӯзгоронро инъикос менамояд.

Ҳамаи ин дастовардҳо шаҳодати он мебошанд, ки воситаҳои ахбори омма дар эъмори давлати ҳуқуқбунёду демократӣ, арзишҳои миллӣ, таҳкими Истиклолият ва Ваҳдати миллӣ нақши бориз доранд.

*Б. Асламов,
Ш. Мӯсоев*

Суннатҳои фарҳангии Наврӯзи Аҷам

Чашни Наврӯзи Аҷам мисли дигар дастовардҳои миллати мо дар масири таърих борҳо дучори таъкиби аҷнабиён қарор гирифта, пайкари сабзи баҳориаш борҳо маҳбусу хуншор шудааст, ходисаҳои сиёсӣ ва иҷтимоӣ ва маънавияҳои зиёдеро паси сар намуд ва то ба замони мо омада расид. Доир ба таърихи Наврӯз дар сарчашмаҳо маълумотиҳои зиёде зикр гаштаанд, ки бештару аниқтари онҳоро метавонем аз "Шоҳнома"-и Фирдавси, "Наврӯзнама"-и Умари Хайём, "Осор-ул-боқия"-и Абӯрайҳони Берунӣ ва дигар адибони барҷаста дарёбем, ки Ҷамшед ро бунёдгузори Наврӯз номидаанд. Нахуст, бо вуруди Исломи ин чашн мамнӯъ эълон шуд, зеро аркони он аз ҷанбаҳои парастии оташу гиромӣ доштани аркони дини Зардушт саршор буд. Аммо миллати соҳибфарҳанги мо дар баробари дигар дастовардҳои фарҳангии хеш Наврӯзро низ тавонист аз ҷанголи бераҳми тақдир берун орад. Яъне, дурандешӣ ва заковати баланди аҷдодони мо буд, ки як чашни азали ва аҷдодии хешро дар дохили дин аз нав эҳё карданд ва ин чашн ба давлатҳои дигар низ роҳ ёфта шухратёр гардид. Наврӯз пораи фарҳанги тоҷикон аст, аз ин рӯ мардуми тоҷик дар ҳама давру замон аз таҷлили ин чашни зебои ниёгонамон даст нақашид, балки кӯшиши побарҷо мондани расму ойинҳо ва суннатҳои деринаи Наврӯз мекарданд. Наврӯз дар замони салтанати Сомониён ба анъанаи нек табдил ёфт. Мардуми диёрамон аз таърихи Наврӯз хуб оғаханд ва онро чун як иди файзоваранда ва мероси киматбаҳои гузаштагон азиз мешуморанд. Ҳар гоҳ, ки мо ёди Наврӯз мекунем, орзуҳои нахустини таърихи ниёгонамонро беихтиёр ба хотир меорем. Ин ҳамон паёмест, ки тору пуди тамоми пайвандҳои моддӣ ва маънавияи аҷдоди деринсоли моро то ба имрӯз танида, пуле байни ҳаёти муосири гузаштаи дури мо сохта, тавассути он бо фарҳанги волою маънавияти пурғановати таърихи тамаддунамон ошноӣ пайдо мекунем ва бо Наврӯзи фарҳундапаӣ суннати деринаи худро таҷлил менамоем.

Ойину суннатҳои наврӯзӣ ҳамсони Наврӯз таърихи қухан доранд. Яке аз ҷунин ойинҳо гулгардонист.

Гулгардонӣ суннати фарҳангӣ аст ва таърихи қадима дорад, дар баъзе минтақаҳои Тоҷикистон аз замони қадим бо як шукӯху шаҳомати ба худ хос мегузашт. Ибтидо бачаҳо ба хонаҳо гул мебарданд. Он гул аз даст ба даст мегузашту бачаҳо то ки гулдӯзиро аз ҳадяҳои наврӯзӣ пур мекарданд. Он рӯз рӯзи шодмонии тамоми мардум буд. Калонсолон бо меҳру ихлос гули наврӯзиро бӯсида, ба рӯю абрӯ меомиданд ва ҷунин гуфтае низ маъмул буд: "Сад шукри Офаридгор, ки ба баҳори нав расидем".

Ин ихлосмандиро то ба ҳанӯз идома дорад, зеро мардум эътиқод бар он мекунад, ки ҳар кӣ рӯзи соли нав бардаму солиму хурсанд аст, то соли дигар ҷунин хоҳад монд.

Байни ҷавонон "Гулгардонӣ" ранги дигар дошт. Онҳо гурӯҳ-гурӯҳи шуда ба дехоти ҳамсоя гул мебарданд. Ё дар ҷойи муайяне аз маҳаллаву деҳи худ мизбонони ҷавон меҳмонони ҳамсояи хешро қабул мекарданд. Рӯбарӯӣ ҳам менишастанду чанд тан аҳли фазл ҳакам мешуданд. Байни ҷавонони ду деҳа баҳси илмӣ оғоз мегардид. Аввалан, шеъ-

рҳо дар васфи Наврӯз ва баҳор хонда мешуданд, таронаҳои наврӯзӣ, ки асосан дар айёми Наврӯз суруда мешуданд ва гоӣ асосии рубоиҳои таронаҳои наврӯзӣ ин муқобилгузори фаслҳои зимистону баҳор мебошад, сароида мешуданд, инчунин байни гурӯҳҳо байтбарак, яъне дар ҳама боб хунар мебариданд.

Хулоса, агар мизбонон базмо мебохтанд, гӯсфандеро забҳ карда меҳмонро зиёфат медоданд ва агар баръакс мешуд, мизбонон саллаву ҷомаи меҳмонро моли худ мекарданд.

Ойини дигари Наврӯз хонабуророн аст, ки мардум як ҳафта пеш аз фарорасии чашн тамоми лавозимоти манзилашон - кӯрпаву гилемҳоро аз хонаҳо берун бароварда, дар офтоб метаконанд, хонаҳоро тозаву озода ва хушбӯӣ мекунад, дар хона ягон чизи ношуста наметонад. Зеро хонаву дари тоза рамзи соли наву бахту иқболи нав аст.

Ҷаҳоршанбесурӣ низ яке аз ойинҳои қадимаи Наврӯз ба ҳисоб меравад. Чоршанбеи охири сол дар чорраҳае оташ афрӯхта мешавад ва хурду калон аз болои он мечанданд ва ба оташ мурочият карда мегуфтанд: "Ранҷурию ранги зарди ман аз ту, сурхию хуррамию ту аз ман".

Онҳо ба ин амал эътиқод доштанд ва бовар мекарданд, ки то соли дигар тансиҳату солим хоҳанд монд. Падидаи дигари ҷаҳидан аз болои оташро онҳо дар кам шудани гуноҳҳои хеш меиданд.

Адади ҳафт низ дар ойинҳои наврӯзӣ аз қадим ҷой дорад, ибтидо "Ҳафт шин" буд. Ҳафт шин, яъне шахд, шир, шакар, шароб, шамъ, шамшод, шона. Ин ҳафт чизе, ки дастархони наврӯзиро зиннат меод, рамзҳои ҳаётанд. Амсоли шамъ - рамзи галабаи некӣ бар бадӣ, шир - сафедии сари соли нав, покӣ, тамоми сол сафедбахт будан. Оғози хӯрок субҳи Наврӯз аз нӯшидани шир шурӯъ мешуд. Шаҳду шакар - рамзи ширинии ҳаёт, шароб - рамзи бахту саодат, таъби болидаи хонадон, шамшоду шона - рамзи сарсабзӣ, умри бобаракат доништа мешуданд.

Ҳафт син, яъне сир, сипанд, сирко, санҷит, себ, суманак, самак (моҳӣ). Дар суфраи наврӯзӣ як косаи пуроб, ки дар он барги сабзе дар шино бошад ва гулоб мегузаштанд. Сабзаи суманакро низ болои

хон мениҳоданд, ки он низ рамзе буд. Дар хони наврӯзӣ ба ғайр аз "Ҳафт син" якчанд тухми рангкардаи мурғ, шамъ, як фуқон ва моҳӣ мегузаштанд.

Яке аз рамзҳои машхуру бостонии Наврӯз суманак мебошад. Суманак навъе аз хӯриши наврӯзӣ аст, ки аз сабзҳои гандум пухта мешавад ва сабзу худ рамзи сарсабзӣ, ҳаёти хуррам, эҳёи табиат мебошад. Пухтани суманак ба дилҳо сурур мебахшад. Субҳ, вақте ки суманак тайёр мешуд, мардумро даъват менамуданд, мардум хурсандӣ мекарданд, духтарон хойпарӣ ва бачаҳо гӯштингирӣ мекарданд.

Расми дигари Наврӯзи Аҷам ҷуфтбаророн аст, ки дар бисёр минтақаҳои Тоҷикистон, бахусус дар Бадахшон то ҳол то фарорасии Чашни Наврӯз маросими ҷуфтбаророн барпо мегардад. Ин маросими неки наврӯзӣ хусусиятҳои хоси худро дорад. Дехконон таҳти роҳбарии дехкони ботаҷриба дар хонае чамъ меоянд ва як навъ хӯроқи миллӣ омода мекунанд (дар Бадахшон боч мегӯянд, ки аз каллаву почайи гӯсфанд бо гандуми нимқуфта ва бокило пухта мешавад), пас аз Куръони шариф сураҳо тиловат мекунанд ва ба ҳаққи арвоҳи гузаштагон дуо мебахшанд. Сипас ба сари замин рафта боҳои дехкони солхӯрда ба шохҳои барзағовҳо равшан мемоланд, ба сари барзағовҳо орд мепошанд, ки равшану орд рамзи сериву пурӣ, фаровонии ҳосил доништа мешавад. Мӯйсафедде бо нияти фаровонҳосилӣ доннаи умед ба замин мепошад. Аз ҳамин рӯз кори бонди дехкон оғоз мешавад.

Маърақаҳои наврӯзӣ дар ҷойҳои муайян гузаронида мешуданд. Одамон дар базмгоҳ чамъ мешуданд, хӯрокҳои болаззат мепухтанд, шоирон шеър ва қиссаҳои қисса мегуфтанд. Дар гӯшае пахлавонон гӯштин мегуфтанд, ҷойи дигар ҷавгонбозӣ мекарданд...

Яке аз ойинҳои муҳими Наврӯз ободонӣ ва тозагист. Тозагиву ободонӣ дар ҳамаи хонаводаҳо оғоз мегардад. То рӯзи Наврӯз ҳама ҷо ободу зебо мешуд.

Суннати дигари наврӯзӣ, ки ҳанӯз аз рӯзгори пешиниён вуҷуд дошт, маросими "Дарахти Наврӯз" буд. Мардум пеш аз он ки ба наврӯзгоҳ биёянд, белу каланд гирифта, ниҳол мешишонданд ва ин маросим бонди рӯз идома меёфт. Имрӯз низ

ин анъана идома дорад.

Аз мутолиаи сарчашмаҳо оид ба Наврӯзи Аҷам бармеояд, ки дар чашни Наврӯз аз суннатҳои марбути он ранги сафед дар ҷойи аввал меистодааст. Мардуми мо дар гузашта ранги сафедро ҳамчун рамзи покӣ, сулу осоиштагӣ, осмони соф ва кушоиши қорҳо шуморида, дар интиҳоби ғизо, ашёҳои хона, либос ба ранги сафед афзалият медоданд. Кӯшиш мекарданд, ки ҳарчи зудтар ин ранг дар Наврӯз ба назар расад ва онро фоли нек медонистанд. Шохони сосонӣ субҳи рӯзи Наврӯз бози сафедро ба ҳаво сар медоданд ва субҳи Наврӯзро бо нӯшидани шир оғоз мебахшиданд. Ранги сафед то ба имрӯз яке аз муҳимтарин рангҳои рамзҳои ин чашн ба ҳисоб меравад. Дар Бадахшон субҳи Наврӯз ҳатман ширбиринҷ, ширравған, ширбат омода мешавад ва онро дар табакҳо гирифта, ба наврӯзгоҳ мегуфтанд ва бо ҳам тановул мекарданд. Дар вақти ба хонаи ҳамдигар омадан дар Бадахшон соҳибхоназан дар сар рӯймоли сафед менамуд ва дар китфи меҳмон бо дасти рост орд мепошад. Орд сафедӣ аст ва рамзи осоиштагиву хушбахтӣ доништа мешавад.

Бозҳои варзишии суннатӣ як баҳши чашни мубораки Наврӯзро ташкил медиҳанд. Дар айёми Наврӯз мусобиқаҳои гӯштингирӣ, аспдавонӣ, пойгах (давидан), бандкашӣ, ҷавгонбозӣ дар минтақаҳои гуногуни Тоҷикистон гузаронида мешаванд. Гӯштингирӣ маъмултарин мусобиқаи варзишии наврӯзӣ ба шумор меравад, ки дар ҳамаи минтақаҳои кишвари мо ба назар мерасад. Дар деҳаҳо бозҳои тухмчанг, хурӯсчанг, кабкчанг, дастбонӣ ва дигар намуди бозӣҳо, ки таърихи тӯлонӣ доранд, чашни Наврӯзро шукӯхи тоза мебахшанд. Бузқашӣ низ як навъи варзиши қадимӣ буда, дар айёми Наврӯз барпо мегардад. Дар ин мусобиқаи халқӣ асосан ҷавонон бошавку завқи том ширкат мекунанд.

Дар боби Наврӯз он қадар қиссаву хикоя ва саргузаштҳои ибратмӯз аз ниёгон боқӣ мондаанд, ки чилд-чилд китоб мешавад. Омӯзондани таърихи Наврӯзи Аҷам дар заминаи осори ниёгон ва ойину суннатҳои наврӯзӣ танҳо ба манфиати қор хоҳад буд, зеро Наврӯз ва суннатҳои деринаи он фарогирӣ хисси ифтихори миллӣ, ватанпарастӣ, ҷавонмардӣ, маърифатнокӣ, меҳру муҳаббати беандоза ба осори пурғановати ниёгон, ба расму ойини миллати соҳибтамаддунӣ тоҷик мебошад.

Хулоса, чашни Наврӯз дар пояи илм устувор аст, муборак доштани таҷлили он иборат аз шодмониву осудагӣ хоستان барои тамоми одамзод аст. Пас моро зарур аст, ки ҷун одаду суннати пешинаамон, ба баҳори нав, баҳри чашнгирии Наврӯзи байналмилалӣ, ки оғози соли тақвими ориёнамон аст, бо қадамҳои устувору бунёдкор ва бо азму иродаи нав қадам ниҳода, дар шукуфои Тоҷикистони соҳибистиклоламон саҳмгузор бошем.

Бошад, ки Наврӯзи дилафрӯз ба қошонаи ҳар яки мо файзу баракати зиёдеро ато кунад.

*Ҳар рӯзатон Наврӯз бод.
Наврӯзатон фирӯз бод!*

*Азиза Давлатишозода,
полковники милитсия*

Олам аз талъати Наврӯз сафое дорад

Санаи 17-уми март дар Академия, бо ибтиқори Ҷамъияти илмӣ "Дӯстдорони илмҳои ҷомеашиносӣ"-и кафедраи фанҳои ҷамъиятии факултети №2, бахшида ба Ҷашни байналмилалӣ Наврӯз ва 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳфили илмӣ-адабӣ

дар мавзӯи "Наврӯз ва эҳён суннатҳои ниёгон" баргузор гардид. Маҳфили идонаро роҳбарияти Академия ифтиҳо намуда, ҳозиринро бо ин ҷашни фархунда табрик гуфтанд. Дар маҳфили илмӣ-адабӣ меҳмонону омӯзгорон ва курсантон дар мавзӯҳои мухталифи илмӣ-адабӣ атрофи Ҷашни байнал-

милалӣ Наврӯз маърузаҳои илмӣ намуда, шеърҳо қироат карданд.

Инчунин, курсантони аъзои Ҷамъияти илмӣ "Дӯстдорони илмҳои ҷомеашиносӣ" С. Улуқбекова ва Р. Рақомова бахшида ба ин ҷашни ҷаҳонӣ бо забонҳои русиву англисӣ ҳозиринро табрик гуфта, дар доираи Наврӯзи

ҷаҳонӣ ва баҳори Тоҷикистон изҳори андеша намуданд.

Дар анҷоми ҷорабинӣ сардори кафедраи фанҳои ҷамъиятии факултети №2 подполковники милитсия Муҳаммад С.А. ва ходими калони илмӣ Шуъбаи адъюнктура полковники милитсия Б. Асламов сухани ҷамъабастӣ намуданд.

*Б. Самъзода,
С. Сафарзода*

Хукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳанӯз аз оғози Истиқлолият вобаста ба таҳкими мақому манзалат ва таъмини риояи ҳуқуқи конституционии занон тамоми тадбирҳои заруриро андешида, мутобиқи меъёрҳои ҷомеаи демократӣ, ҳуқуқбунёд ва дунявӣ амалӣ мегардонад. Дар ин давра бо мақсади баланд бардоштани мақоми зан дар ҷомеа, таъмин намудани баробарҳуқуқии мардону занон, тарбия, интиҳоб ва ҷобаҷогузори кадрҳои роҳбарикунанда аз ҷумлаи занону духтарони лаёқатманд як силсила асноди зарурӣ қабул ва амалӣ мегарданд. Мақсад аз қабули ин санадҳо, пеш аз ҳама арҷгузори ба ҳуқуқу озодии занон, баланд бардоштани мақоми зан дар ҷомеа, нақши ӯ дар ҳаёти сиёсӣ ва иқтисодӣ иҷтимоии мамлакат, фароҳам овардани шароити мусоид барои фаъолияти занону духтарон мебошад. Дар натиҷа, солҳои охир теъдоди занони мутахассису соҳибтаҷриба дар зинаҳои гуногуни ҳокимият - мақоми олии конунгузор, ҳокимияти судиву иҷроия ва тамоми сохтору мақомоти давлатию ҷамъиятӣ торафт афзоиш ёфта, онҳо дар рушду пешрафти самтҳои гуногуни ҳаёти ҷомеа саҳми худро мегузоранд.

Дар суҳанронии Пешвои миллат мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ҷаласаи якҷоя

Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба муносибати савгандёдкунии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 16 ноябри соли 2013 махсус қайд карда шуд, ки "Боло бардоштани мақоми зан дар ҷомеа, тарбияи кадрҳои аз ҳисоби занону духтарони болаёқат, инчунин дастгирии ташаббусҳои занону бонувон дар самтҳои мухталифи ҳаёти ҷомеа ва ғамхорӣ нисбат ба оила ҳадафи дигари давлати мо мебошад".

Пош хӯрдани ИҶШС ва

ташкилёбии Тоҷикистони соҳибистиклол объективона талаб мекард, ки дар шароити нави таърихӣ концепсияи назариявӣ ва барномаи маҷмӯии ҳалли амалии проблемаи занон таҳия шавад. Аз ин ҳуқуқ занон истифода бурда, дар давлати соҳибистиклоли Тоҷикистон дар соҳаҳои гуногуни иқтисодӣ, сиёсат, иҷтимоӣ, фарҳанг ва маориф фаъолона ширкат меварзанд. Бонувони Тоҷикистони соҳибистиклол дар рушди илму маърифат имрӯз низ саҳми худро мегузоранд. Дар мактабҳои таҳсилоти умумӣ ва

олии ҷумҳурӣ садҳо занони пурғайрат баробари мардон меҳнат мекунанд. Ба шароити душвори иқтисодӣ нигоҳ накарда, имрӯз низ ҷун солҳои пешин аксари муаллимони мактабҳои таҳсилоти умумиро занон ташкил медиҳанд. Дар суҳанронии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба муносибати Рӯзи модар қайд шуд, ки "Имрӯз ҷомеаи Тоҷикистон дар симои зан на танҳо модар, хоҳар ва ҳамсар, балки сиёсатманди шинохта, донишманди асил, сарвари муваффақ, со-

ҳибкори саховатпеша, табиби ҳозиқ, корманди покқичдони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, хомии Ватан, бинокори номдор, мураббии наслҳо ва ҳамшираи меҳруборно мебинанд, ки ин моёи ифтихори ҳар яки мову шумо мебошад".

Дар ҳақиқат, имрӯз садҳо нафар занон дар тамоми соҳаҳои хоҷагии халқ - санату кишоварзӣ, маорифу фарҳанг, тиббу илм ва соҳибкорӣ сарбаландона меҳнат мекунанд. Ғамхорӣ дар ҳақиқи оила, таъмини ҳаёти осудаи саодатмандонаи ҳар як узви он дар ҳалли ҳамагуна масъалаҳои оилавӣ мақсаду маром ва ҳадафи ҳамешагии давлату Ҷумҳурии мамлакат мебошад.

Дар маҷмӯъ, дар даврони соҳибистиклолӣ ба шарофати дастгирию ғамхориҳои Ҷумҳурии мамлакат заминаҳои ҳуқуқии маънавии ҳифз ва таҳкими оила ҳамчун арзиши муҳимтарини иҷтимоӣ мукамал гардида, моҳияти ҳақиқии оилаи суннатии тоҷик ҳамчун рукни муқаддаси арзишманд эътироф гардид. Ин ҳама дастгириҳо, хусусан занону модаронро водор месозад, ки дар марҳилаи кунунии давлатсозии давлатдорӣ мавқеи фаъол ва устувори шахрвандӣ дошта, содиқона дар амалӣ намудани ҳадафҳои созандаи Ҷумҳурии ҷумҳурӣ саҳми худро гузоранд.

*Одиназода Ш.И.,
лейтенанти калони милитсия*

Хусусиятҳои истифодаи технологияҳои муосир дар раванди санҷишу имтиҳонсупорӣ

Дар замони имрӯза сифати тахсилот дар ҷойи намоён қарор дошта, роҳу усулҳои гуногуни самараноки автоматикунони раванди имтиҳонсупорӣ шароити низоми кредитиро тақозо менамояд, ки онҳо на танҳо барои сифатнокии чараёни таълим, балки барои рушди вазифаҳои дарпешистода, дар ҳамаи давраи таърихӣ басо муҳиманд. Яке аз самтҳои муҳим дар ин марҳила ташкили омӯзиши автоматикунони раванди имтиҳонсупорӣ дар шароити низоми кредитӣ дар асоси талаботи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Академияи ВКД ба шумор меравад.

Ҳадафҳои асосии гузаштан ба низоми кредитии тахсилот пеш аз баланд бардоштани сатҳи сифати таълиму тарбия дар коллеҷ, донишқадаю донишгоҳҳо ва Академияҳои соҳавии кишвар, инчунин тайёр намудани мутахассисони баландпояву рақобатпазири арзандан касби интиҳобнамудаи ҳеш мебошанд, ки ба Ватану миллати худ содиқона хизмат намоянд. Ин масъала, бешак яке аз масъалаҳои асосии рушди соҳаи маориф мебошад, ки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ин самтро дар Паёмҳои худ яке аз самтҳои афзалиятноки иҷтимоӣ номиданд.

Боиси қаноатмандист, ки дар Академияи ВКД бо дастури сардори он ташкили кори низоми кредитӣ дар сатҳи хеле хуб ба роҳ монда шудааст. Сабаб дар он аст, ки Академия аз ҷиҳати молиявӣ, иқтисодӣ кадрӣ ва базаи моддию техникаӣ пурқувват мебошад. Азнавсозиву муосиргардонии асосҳои моддию техникаи Академия дар амри боз ҳам беҳтар ба роҳ мондани фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, бахусус дар самти таълиму тарбияи ҳайати шахсӣ ва тақвияти донишу малакаи касбии кормандон рӯйдодӣ басо муҳим ба ҳисоб меравад.

Яке аз самтҳои асосии фаъолияти Академия мусоидат ба рушди илм ва вусъат додани корҳои илмиву тадқиқотӣ мебошад ва пешбурди таҳқиқоти илмӣ дар соҳаи мазкур татбиқи ҳамачониба ва иҷрои қонунгузории ҷиноятиро бамаротиб вусъат мебахшад. Дар ин замина саҳми олимони Академия

дар омодагии заминаҳои ҳуқуқии фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва пешниҳоди хулосаҳо ба санадҳои қонунгузории мамлакат назаррас мебошад.

Барои дар сатҳи баланд ташкил намудани сифати таълиму тарбияи курсантон дар Академия ва тайёр кардани мутахассисони соҳибкасб як қатор омилҳо сабаб шуда метавонанд:

1. Ташкили марказҳои тестӣ ё "Офиси бақайдгиранда" ва фароҳам соختани шароити корӣ ба онҳо, ки аз мизу курсӣ, компютер, таҷҳизоти чопдиҳию нусхабардорӣ (принтер, сканер ва дастгоҳи нусхабардорӣ), пайваст ба шабакаи дохилии муассиса, ҷевони ҳуҷҷатгузорӣ ва дигар лавозимоти дафтардорӣ иборат мебошад.

Барои пешрафти низоми кредитӣ яке аз мутасаддиёни асосии шӯъбаи бақайдгирӣ, ки бо номи "Эдвайзер" мақбул аст, нақши муҳим дорад.

Эдвайзер - устоди роҳбалдаст, ки ҳамчун маслиҳатчи ба курсантони ихтисосҳои муайян дар интиҳоби самти тахсилот, тартибдиҳии нақшаи фардии таълим ва азҳудкунии барномаи таълим дар давраи тахсил кумак мерасонад ва раванди супоридани санҷишу имтиҳонҳо назорат мекунад.

2. Соختани низоми ахбороти (сомона) муассисаи таълимӣ ва таъминоти барномавӣ.

Сомона (сайт) аз калимаи англисии site иборат буда, маънои аслиаш макони зист аст. Сомона аз маҷмӯи саҳифаҳои ба ҳам алоқаманд иборат аст, ки онҳо ро web-саҳифаҳо меноманд. Миқдори муайяни веб-саҳифаҳои сарлавҳадорро, ки тахти як ном дар шабакаи саросари компютери Интернет муттаҳид шудаанд, сомона (сайт) меноманд.

Талаботи асосӣ дар соختани сомонаҳо хонданибоб ва дилкаш эҷод шудани онҳо ба ҳисоб меравад. Барои соختани сомона ба мутахассисони касбӣ (Web-барномасозон) муроҷиат кардан зарур аст.

Дар сомонаи муассисаи таълимӣ (МТ) бояд тамоми мақсаду маром, ҳадафҳои асосии муассисаи таълимӣ нишон дода шавад. Ороишоти (дизайни) сомонаи МТ бояд дар сатҳи баланди касбӣ сохта шавад ва диққатҷалбкунанда бошад. Маълумотҳои дар сомона дохилкардашаванда муҳим, замонавӣ (актуалӣ), арзишнок ва мақсаднок бошанд, то ба талаботи

имрӯзаи истифодабарандагон (асосан курсантону омӯзгорон ва валидони курсантон) ҷавобгӯ бошад.

Дар дохили сомонаи МТ зерсистемаи таъминоти барномавие сохтан зарур аст, ки тамоми кори раванди низоми кредитиро дар бар гирад.

Таъминоти барномавии зерсистемаи идоракунии низоми кредитии МТ дар забонҳои барномасозии дараҷаи баланд, аниқтараш дар забонҳои Web-барномасозии муосир ба монанди PHP, JAVASCRIPT, AJACS ва ғайра сохта мешаванд.

Барои ҷойгир кардани саволномаҳои имтиҳонотӣ ва дигар маълумот, ки ба раванди имтиҳонсупорӣ дохил мешаванд, барномаи офисии Microsoft Access-ро истифода бурдан мувофиқи мақсад аст. Алгоритми раванди ҷойгиркунии ва коркарди маълумотҳо тавассути барномаи Microsoft Access чунин марҳилаҳо дар бар мегирад:

1. Тамоми маълумоте, ки ба супоридани имтиҳонҳо вобастагӣ дорад, ба монанди саволномаҳои фаннӣ ро бо ҷавобҳои муайян ҷамъ овардан лозим аст;

2. Соختани манбаи маълумот оид ба гузаронидани саволномаҳо;

3. Ҷойгир кардани маълумот дар барномаи сохташуда;

4. Барои иҷроиши амалиёт дар манбаи маълумот дар яқоягӣ бо барномаҳои Ms-Access ва забони барномасозии Visual Basic истифода бурда мешавад;

5. Барномаи тестӣ бояд тавре барномарезӣ карда шавад, ки дар он ду вариантӣ якхела мавҷуд набояд.

Ҳалли ҳамаи проблемаҳои дар боло қайдшуда дар Академияҳои соҳавӣ ба низоми ягонаи имтиҳонсупорӣ оварда мерасонад, ки чунин имкониятҳо фароҳам меорад:

- Дар як вақт гузаронидани рейтингҳо ва имтиҳоноти ҷамъбастии курсантон ва шунавандагони ҳамаи курсу ихтисосҳои МТ;

- коркарди низоми ягонаи тақсмоти курсантон ва шунавандагон ба аудиторияҳо;

- соختани вариантҳои ягонаи супоришҳо дар намуди мисолу масъалаҳои гуногун барои ҳамаи фанҳо бе истисно;

- соختани вариантҳои ягонаи супоришҳои тестӣ, қонунҳо ва мафҳумҳои асосӣ;

- коркарди компютери маводҳои им-

тиҳонотии курсантону шунавандагон ва баҳогузори ҷамъбастии онҳо;

- гузаронидани таҳлили корҳо бо мақсади муайян намудани сифати маводҳои санҷишӣ ва мувофиқи баҳогузори устод ба сатҳи дониши курсантону шунавандагон;

- ташкили комиссияи дар ҳолатҳои баҳсталаб будани имтиҳони супоридашуда дар муҳлати 3 шабонарӯз апелляция гузаронида мешавад.

Омӯзиши автоматикунони раванди имтиҳонсупорӣ дар шароити низоми кредитӣ дар Академияи ВКД бо салоҳиятҳо асос ёфта, низомест, ки дар он чараёни тахсилоти касбӣ дар дунё ба амал бароварда мешавад. Дар мадди аввал зарур аст, ки курсантону шунавандагон ва устодон дар тамоми зинаҳои тахсилот оид ба моҳияти мафҳумҳои дар боло зикргардида таассуроти амиқдошта бошанд, ки чараёни воридшавӣ ба ин фазо нисбатан мусоид гардад.

Қайд кардан зарур аст, ки Академия ҳамеша ба навгонҳои дар самти автоматикунони раванди имтиҳонсупорӣ дар шароити низоми кредитӣ диққати махсус равона менамояд. Аз ин рӯ, мақсади раванди таълим қонеъ гардонидани талаботи мақомоти корҳои дохилӣ бо мутахассисони ҳамаҷарафаи ташаккулёфта мебошад, ки онҳо дар рушду нумӯш ва пешрафту тараққиғи иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон саҳмгузор бошанд ва манфиатҳои ҷамъияту давлат, ҳуқуқу озодии инсон ва шаҳрвандро аз кирдорҳои ҷинояткорона муҳофизат карда тавонанд.

Натиҷаҳои бадастомадаро хулосабарорӣ намуда, бо боварӣ гуфтан мумкин аст, ки чунин тарзи ташкили фаъолият ҳангоми ташкил ва баргузори автоматикунони раванди имтиҳонсупорӣ дар шароити низоми кредитӣ дар Академия натиҷаҳои дилхоҳ медиҳад. Маҳз ҳамин тарзи ташкили фаъолият имкон фароҳам меорад, ки натиҷаҳои раванди имтиҳонсупорӣ дар шароити низоми кредитӣ самараноки арзёбӣ шуда, натиҷаҳои дониши курсантону шунавандагон ба маротиб боло равад.

*Тоҷиддин Шоқирзода,
сарнозири Маркази тестии
Шӯъбаи таълим,
подполковники милитсия*

Амалигардонии фаъолияти оперативӣ- ҷустуҷӯӣ дар мақомоти ҳифзи ҳуқуқ

Дар асоси дастури супоришҳои Вазири корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент, генерал-полковники милитсия Раҳимзода Рамазон Ҳамро аз 17-уми августи соли 2020, дар Академияи ВКД соли таҳсили 2020-2021 солҳои омӯзиши фанни фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ эълон гардида буд.

Дар доираи иқдоми мазкур, дар ин муассисаи тахсилоти олиии касбӣ ҷорабиниҳои зиёде дар самти фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ баргузор гардиданд, ки Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалии чанде пеш гузаронида, тахти унвони "Амалигардонии фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ дар мақомоти ҳифзи ҳуқуқ", давоми мантиқи ин ҷорабиниҳо мебошад.

Дар конференсияи зикргардида намоёндогон аз

Кумитаи давлатии амнияти миллӣ, Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Сарраёсати иҷроӣ ҷазои ҷиноятии Вазорати адлия, Раёсатҳои қоғуқови ҷиноятӣ, мубориза бар зидди ҷиноятҳои муташаккил, мубориза бар зидди гардиши гайрикунунии маводи муҳаддир, огоҳонӣ ва пешгирии ҳуқуқвайронкунии номилиғону ҷавонони ВКД иштирок намуда, дар мавзӯи "Амалигардонии фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ дар мақомоти ҳифзи ҳуқуқ" маърузаҳо намуданд.

Маърузачиён ба саволҳои сершумори иштирокчиёни ҷорабинӣ дар доираи мавзӯи баррасигардида ҷавобҳои мушаххас гардониданд.

Дар фарҷоми конференсия маърузачиён аз ҷониби роҳбарияти Академия бо тухфаҳои хотиравӣ қардонӣ карда шуданд.

*Аҳтамиозода С.А.,
Сафарзода С.Н.*

Мизи мудаввар доир ба фаъолияти нозирони минтақавӣ

Санаи 5-уми март, дар асоси нақшаи илмӣ-татқиқоти факултети №4, бо иштироки кормандони ШВҚД дар шаҳри Хучанд ва ҳайати профессорону омӯзгорон, инчунин курсантони курсҳои 3 ва 4 мизи мудаввар дар мавзӯи "Методи боварикунонӣ дар самти фаъолияти нозирони минтақавии милитсия" гузаронида шуд. Мақсад аз баргузори чунин маҳфили характери илмӣ-назариявӣ ва амалидошта, дар амал татбиқи намунаҳои Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №1291 аз 30.06.2012 сол "Дар бораи тадбирҳои баланд бардоштани нақшаи нозирони минтақавии милитсия дар таъмини тартиботи ҷамъиятӣ ва тавсеаи ҳамкориҳои онҳо бо аҳолии", инчунин дастури супоришҳои Вазири қорҳои дохилӣ генерал-полковники милитсия Раҳимзода Рамазон Ҳамро ва сардори Академия генерал-майори милитсия Шариқзода Файзали Раҳмонали бобати тайёр намудани мутахассисони баландсифати соҳа арзёбӣ гардид.

Чорабини мазкур бо суҳанони ифтитоҳии муовини сардори факултети №4 оид ба таълим полковники милитсия Муҳаммадзода Н.Б. оғоз гардид. Номбурда қайд намуд, ки нозирони минтақавии милитсия дар сохтори мақомоти қорҳои дохилӣ вобаста ба самти хизматашон барои оғохкунӣ, пешгири ва қушодани ҳуқуқвайронкунонҳои маъмуриро ҷиноятӣ яке аз ҷойҳои муҳимро ишғол менамоянд.

Дар идома муаллими калони кафедраи ҳуқуқи маъмури ва фаъолияти маъмурии факултет подполковники милитсия Абдусатторзода Н.А. дар мавзӯи "Методи боварикунонӣ дар фаъолияти нозирони минтақавии

милитсия" маъруза намуда, шаклҳои гуногуни истифодаи методи боварикунонӣ аз ҷониби нозирони минтақавии милитсия дар фаъолияти худ ба саъми иштирокчиёни мизи мудаввар расонид.

Сардори минтақавии хизмати №1 майори милитсия Мубориз Рачабзода ва сардори минтақавии хизмати №3-и шаҳри Хучанд подполковники милитсия А. Додобоев зимни баромад қайд карданд, ки нозирони минтақавии

милитсия маркази маъмурии вилояти Суғд имрӯз бо тамоми шароити қорӣ таъмин буда, дар асоси нақша-чорабиниҳои ВҚД, РВҚД дар вилоят ва ШВҚД дар шаҳри Хучанд бо аҳолии дар якҷоягӣ дар минтақавии хизмати худ баҳри пешгири намунаҳои ҳама гуна кирдорҳои зиддиҳуқуқӣ ва ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ қорҳои фамондадихӣ, оғохкунонӣ ва воҳӯриҳои суд-мандро амалӣ менамоянд.

Қайд карда шуд, ки барои боз ҳам боварии халқро ба мақомоти милитсия мустаҳкам намудан, мо - кормандони милитсия, баҳусус нозирони минтақавӣ барои баланд бардоштани маърифати ҳуқуқи шаҳрвандон марҳила ба марҳила бо қорхонаву ташкилот ва муассисаҳои таълимӣ воҳӯриҳои гузаронида истодаем.

Дар интиҳои чорабинӣ дар байни маърузачиёну иштирокдорон, баҳусус курсантон, саволу ҷавоб сурат гирифта, ба онҳо ҷавобҳои қаноатбахш дода шуд.

*Асадохони Аҳадхон,
сардори кабинети кафедраи ҳуқуқи маъмури ва
фаъолияти маъмурии факултети №4,
капитани милитсия*

Рохбарият ва аҳли кормандони факултети №4 масъалаи таълиму тарбияро яке аз самтҳои асосӣ ва афзалитарини сиёсати давлатӣ маҳсуб менамоянд. Ҳамин аст, ки бо мақсади роҳандозӣ намунаҳои сиёсати пешгирифтаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати беҳтар гаштани тарбияи маънавияву ахлоқи курсантон, пайвасти тадбири чораҷӯӣҳо сурат мегирад. Аз ҷумла, санаи 13-уми март бо иштироки курсантони тамоми курсҳо ва волидонҳои онҳо дар маҷлиси факултет, дар доираи амалисозии Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд", чаласа баргузор гардид. Чаласаро сардори факултет полковники милитсия Одиназода А.Ш. ифтитоҳ намуда, ҳадаф аз гузаронидаани онро ҳар чӣ беҳтар чалб намудани падару модарон ба кори таълиму тарбияи фарзанд ва назорати ҷиддӣ аз болои курсантон арзёбӣ кард.

Сардори факултет зимни суҳанронӣ иброз дошт, ки "дар қонуни мазкур масъулияти асосӣ ба зиммаи оила вогузошта шудааст. Дар ин вазъ волидон дар сурате масъул шуда метавонанд, ки худдорӣ маърифату маданияти баланд бошанд ва роҳҳои тарбияро хуб донанд. Агар фарзанд аз кӯдакӣ дар муҳити орому солим тарбия наёбад ва моҳияти таълиму тарбияро дарк накунад, дар ҳаёти минбаъда ба мушкилиҳои зиёд дучор меояд. Ҷомеаи имрӯзаӣ мо ба фарзандони қобилу оқил ва ихтироъкор ниёз дорад. Ҳамаи падару модарон вазифадоранд, ки барои фарзандони худ тамоми шароитро фароҳам созанд, то дар оянда онҳо ҳамчун шахси баркамол, зиндагидӯст ва ватанпараст ба камол бирасанд. Гарчанде аз қадим дар одату анъанаҳои мардуми мо таълиму тарбияи фарзанд мақоми хос дошта бошад ҳам, имрӯз

Ҷалби бештари волидон ба кори тарбияи фарзандон

бахри ба воя расонидани ҷавонони солеҳу соҳибмаърифат, пешгири қардани вуруди ҷанбаҳои номатлуби фарҳанги бегона ба ҷомеа, қабул ва дар минбаъда амалӣ намудани ин қонун зарур ва саривақтӣ мебошад".

Мавсуф илова намуд, ки бо таъсири воситаҳои электронӣ ва хизбу ҳаракатҳои номатлуб сатҳи тарбияи фарзандон то андозае коҳиш ёфтааст. Дар натиҷаи бемасъулиятиву ҳуноқназарии баъзе падару модарон, наврастони ҷавонон дур аз тарбия монда, ба қорҳои ношонста даст мезананд, дар кӯчаву хиёбонҳо аз субҳ то нисфи шаб гаштугузор менамоянд, ба ҳар гуна равияҳои бегона ҳамроҳ шуда, иддае аз онҳо даст ба ҷиноят мезананд.

Номбурда дар иртибот ба мавзӯи баррасишаванда чунин таъкид дошт: "Таълиму тарбияи фарзанд чанд соли охир яке аз масоили муҳим ва доғи рӯз гардида буд. Чунин мушкилотро ба назар гирифта, 2-юми августи соли 2011 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд" қабул гардид ва мақсад аз қабули он пурзӯр намудани масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд, баҳри дар рӯҳияи инсондӯстӣ, ифтихори ватандорӣ,

эҳтироми арзишҳои миллӣ, умумибашарӣ, фарҳангӣ тарбия намудани фарзанд, инчунин ҳифзи ҳуқуқи манфиатҳои ӯ мебошад. Боварӣ дорем, ки минбаъд падару модарон ба таълиму тарбияи фарзандонашон диққати ҷиддӣ медиҳанд ва бо ин роҳ ба пешгирии ҷиноятҳои ҷинояткорӣ ва қорҳои ношонста хотима мегузоранд. Баъди қабули қонуни мазкур бисёр масъалаҳо ба зиммаи волидон вогузор шудааст".

Дар идомаи нишастии мазкур, ҳамчунин роҷеъ ба масоили баланд бардоштани сатҳи худшиносӣ ҳуқуқҳои миллӣ, донишҳои таърихи кишвар ва бархӯрдори ҳар чӣ беҳтар аз мероси ниёгон изҳори андеша қарда шуд. Қайд гардид, ки тавре имрӯз дида мешавад, дар натиҷаи бемасъулиятиву беназорати бархе падару модарон иддае аз ҷавонон, аз ҷумла курсантон дур аз тарбия монда, ба қорҳои беҳуда зараровар машғул мешаванд, ки ин ба ояндаи онҳо таъсири манфӣ мерасонад.

Ҷиҳати тақвияти андешаҳои баёнгардида, дар ин чаласа суҳанони пурҳикмати Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон оварда шуданд:

"Мо як рунки умда ва созандаи низомии тарбияро дар муҳити хонаводагӣ мебинем. Дар ин халқии сегона агар оила ё хона-

вода рисолаташро бо камали масъулият ба сомон расонад, дар парвариши инсонии комил, оқилу донишманд, ватандӯсту ватанпарвар кӯшиш ба ҳарч диҳад, натиҷаи матлуб ба даст меояд. Ва агар ҷомеа таъсир расонад, мақоми таълиму тарбия боз ҳам устувортар мегардад".

Иброз гардид, ки дар давраи таҳсил дар Академия курсантон, ки аз муҳити хонаводагӣ то андозае дур ҳастанд ва назорати волидон мушкилтар аст, бинобар ин, тарбияи муҳассилин комилан ба зиммаи омӯзгорон аст. Бо дарки ин масъала, омӯзгорони факултет барои худ зарур менамоянд, ки аз болои рафтору кирдор ва одоби ахлоқи шогирдон пайвасти назорати қатъӣ намоянд.

Ин нуктаҳо дар чаласаи падару модарон ва пайвандони муҳассилини курсҳои якум, дуум, сеюм, чорум ва панҷум аз ҷониби роҳбарони гурӯҳҳо ва омӯзгорони таълимдиханда баррасӣ гардид.

Таъкид карда шуд, ки интизомии курсантон пайвасти муҳимаву баррасӣ қарда мешаванд. Нисбат ба курсантоне, ки талаботи таҳсил дар Академия ва факултетро риоя намеkunанд, ҷазоҳо пешбинӣ гардида, ба Шӯъбаҳои ВҚД дар маҳалли зисташон ва ҷойҳои кори волидона-

шон мактубҳои изтиробӣ равон қарда мешавад, то ки нисбати онҳо чораҳои қатъӣ андешаи шаванд. Талаботи асосӣ ва ҳамешагӣ иборат аз он аст, ки ҳар ашхоси либоси низомӣ ба бар дошта, набояд ба ягон хато ё ҷиноят роҳ диҳад. Зеро, унсурҳои аввалиндараҷаи ҳимоятҳои ҷомеаи риояи қонун ва интизомии намунавӣ мебошад.

Дар чаласа, аз тарафи роҳбарият дар ҳузур волидон ному насаби курсантоне гирифта шуд, ки талаботи Академияро риоя накардаанд, яъне интизомии хизматро мунтазам вайрон намуна, бесабаб ҳудуди факултетро тарқ қарда, ба сафороии пагоҳирузӣ ҳозир нашуда, бесабаб дар дарсҳои иштирок накардаанд ва дар чаласаҳои дохилии факултет ҷазои интизомӣ гирифта буданд. Инчунин, курсантоне, ки барои интизомии намунавӣ, хоҳиши аъло ва иштироки фаълони дар қорҳои ҷамъиятӣ лонқи раҳматнома гардида буданд, дар ҳузур иштирокдорони чаласа сазовори таҳсинҳо шуданд.

*Маҳбуба Шарипова,
корманд-мутахассиси
калони маркази тести қисми
таълими факултети №4,
прапоришки милитсия*

Даҳсолаи байналмилалии амал "Об барои рушди устувор, солҳои 2018-2028"

Тоҷикистон аз чихати дороии оби тоза дар дунё яке аз чойҳои намоёнро ишғол менамояд. Зиёда аз 50 дарёи манотиқи гуногуни ҷумҳурӣ, ки аз оби яху борон пур мешаванд, дар пешбурди соҳаҳои хоҷагии халқи на танҳо ҷумҳурӣ, балки минтақаи Осиёи Марказӣ нақши муассир доранд. Аммо новобаста аз аҳамиятнокии ин мӯъҷизаи худододӣ, баъзе одамон дидаю дониста, бо он муносибати нодуруст менамоянд. Аз ҷумла, ба нахру рӯдҳо ва дарёҳо ҳар гуна партовҳо мепартоянд, ки боиси ифлосии об мегардад.

Яке аз масъалаҳои муҳими замони ҳозира ҳифзи сарватҳои табиат аст. Агар мо обро сарфакорона мавриди истифода қарор дода, софӣ онро таъмин созем, ҳаёти солихро хоҳем дарёфт. Тарзи солими зиндагӣ ба маданияти баланди ҳуди инсон вобаста аст. Субҳ оламо мунаввар мегардонад, вале об вучуди оламу оламо пок сохта, равшан менамояд.

Модоме, ки асоси зиндагии ҳама мавҷудоти олам обро медонем, пас вазифадорем, ки ин маъхазии бузургро чун асоси ҳастӣ, ҷароғи равшанидиханда, созгори дунёи ҳастӣ эҳтиром намоем, тозаву озода нигоҳ дорем, нагузорем, ки ноҳалафе ин мӯъҷизаро ифлос гардонад, ба он партов партоянд ё ягон амали носазое нисбати он раво бинад, зеро:

Зи ҷӯе, ки хӯрдӣ аз он оби пок,

Нашояд фикандан дар он сангу хок.

Тоза нигоҳ доштани об ва муқаддас шу-

Зи ҷӯе, ки хӯрдӣ аз он оби пок...

мурдани он, қимат дониستاني ҳар қатраи ин мӯъҷизаи бузург қарзи ҳар инсонӣ асил аст, зеро об на танҳо ҳамчун манбаи ободӣ, балки маъхазии нуру рӯшноӣ ва маҳсули шодиҳои олами ҳастист.

*Об бошад гавҳари қиматтар аз лаълу гуҳар,
Покии ҳар қатраи он покии хайрулбашар.*

Об ҳаст, ки ободӣ ҳаст. Об аст, ки қулли мавҷудоти олам дар афзоишу рушду нумӯъ ва пояндагӣ қарор дорад. Об аст, ки дар дами марг қатрае аз он ошомида инсон нафас рост мекунад. Об аст, ки гулу гиёҳ аз он рангу бӯӣ, таровату пояндагӣ мегиранд. Бе об ҳаёт маъно надорад.

Обро инсон барои нӯшидан, пухтани хӯрок, шустушӯӣ намудани манзил, тозагии кӯчаҳо, обёрии заминҳо истифода мекунанд. Инчунин, одамон дар об завраку киштӣ ронда, ҳар гуна

бор ва мусофиронро мекашонанд. Оби шаршарадор турбинаҳоро ба ҳаракат дароварда, ҷараёни электрикӣ ҳосил мекунад. Қувваи оби зиёд ҷархи санги осиб ва дастаҳои обҷуворро низ ба ҳаракат мебарорад. Кори ягон соҳаи саноат бе об пеш намеравад, дар фабрикаву заводҳо обро барои тайёр кардани маҳлули ранго, коркарди пашму пӯст, тайёр кардани қоғаз, собун, нонпазӣ ва нӯшокиҳои гуногун истифода мекунанд.

Мо, тоҷикистониён, аз сероб будани сарзамини бостониамон бояд ҳамеша бифаҳрем. Тоҷикистон аз захираҳои об бой буда, қариб 7000 пирах, 155 кӯли гуногунҳаҷм, даҳҳо ҳазор чашмаҳои одию маъданӣ ва обанборҳои зиёд дорад.

Бе об зиндагӣ пойдор буда наметавонад, аз қадим дар китобҳои динӣ низ об чун манбаи асосии ҳаёт дониста мешавад. Чор унсур дар ҳаёт муқаддасанд: Об, хок, оташ ва бод, ки тамоми мавҷудоти олам ба онҳо эҳтиёҷ дорад.

*Бахтиёр Ибрагимов,
муаллими кафедраи фанҳои дақиқ ва
техникии Коллеҷи милитсияи ВКД,
лейтенанти милитсия
Муҳаммад Шарифзода,
курсанти ин коллеҷ,
қатории милитсия*

Қорҳои ободонӣ дар арафаи Иди Наврӯз

Дар асоси дастури Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ чихати ба шаҳри сабз табдил додани Душанбе дар гирду атрофи Академия маъракаи ниҳолшинонӣ баргузор гардид, ки дар доираи он теъдоди зиёди дарахтони ороишӣ шинонида шуданд.

Дар маъракаи мазкур курсантони курси яқум фаёлона ширкат намуда, тахти роҳбарии муовини сардори Академия, номзади илми ҳуқуқ, полковники милитсия Ализода Алиҷон Шариф ин тадбири муҳимро дар самти боз ҳам зе-

бою озода намудани гирду атрофи таълимгоҳ ба анҷом расониданд.

Ба ин монанд, дар рӯзҳои истироҳатии ҳафтаи пешазнаврӯзӣ низ дар Академия маъракаи ниҳолшинонӣ доир гардид,

ки дар он ҳайати омӯзгорону профессорон ва курсантони Академия фаёлона иштирок намуданд.

Чунин ташаббусҳои созанда, ки дар партави сиёсати пешгирифтаи Асосгузори сулҳу ваҳдати

миллӣ - Пешвои миллат, Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон сурат мегиранд, чихати дар сатҳи зарурӣ истиқбол гирифтани чашни байналмилалӣ Наврӯз мусоидат менамоянд.

Чунин ободкорӣҳо агар аз як чихат ба симои зоҳирии пойтахти кишвар хусн

зам намоянд, аз ҷониби дигар фазои экологии ҷумҳуриро софу тоза нигоҳ медоранд. Аз ин лиҳоз, новобаста ба самти фаъолият вазифаи ҳар як шаҳрванд аст, ки чихати ободу дилкаш ва сабзу хуррам гардонидани кишварамон сахми арзанда гузорад.

*Саида Сафарзода,
Шавкат Убайдуллоев*

МУАССИС:

Академияи Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҲАЙАТИ МУШОВАРА: Раҳимзода Р.Ҳ.

Вазири қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Шарифзода Ф.Р.

Сардори Академияи ВКД

Кабирзода Ч.Ҳ.

Муовини аввали сардори Академияи ВКД

Саидзода З.А.

Муовини сардори Академияи ВКД

Ализода А.Ш.

Муовини сардори Академияи ВКД

САРМУҲАҶРИР: Умед Олим

СУРАТГИР: Шавкат Убайдуллоев

ТАРРОҲ: Муҳаббат Рашидова

Барои истифодаи матолиби нашрияи "Набзи милитсия" нишон додани манбаъ ҳатмист.

Нашрия аксҳо ва бархе матолибро аз шабакаи ҷаҳонии Интернет истифода мекунанд.

Аксҳо ва дастанвисҳои ба идораи нашрия воридшуда ба муаллифон баргардонда намешаванд. Маводҳои дастанвис қабул карда намешаванд.

Нашрия дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №0383/рз аз 24 августи соли 2015 ба қайд гирифта шудааст.

НИШОНӢ:

734025, ш. Душанбе, кӯчаи Мастонгулов, 3.

Телефонҳо:

226-60-43 (факс),
226-60-42, 226-60-60, 907-50-37-45

Нашрия дар чопхонаи «Мега-принт» аз чоп баромад.

Адади нашр:
500 нусха